

Code No. 5560

Roll No. ....

SET : B

**D. El. Ed. 2nd Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019)**

Pedagogy of Punjabi Language

पंजाबी भाषा का अध्यापन

(Course Code : DE-210)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5560/(Set : B)

P. T. O.

5560/(Set : B)

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. कावि सिंधिया ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
2. ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
3. ਕਵਿਤਾ ਦਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1
  - (ੳ) ਛੰਦ ਮਈ
  - (ਅ) ਵਾਰਤਕ ਮਈ
  - (ੲ) ਨਿਬੰਧ ਮਈ
  - (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5560/(Set : B)

(2)

4. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ : 1

(ੳ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ਅ) ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ੲ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ਸ) ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

5. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ

(ਅ) ਭਾਵਾਂ ਦੀ

(ੲ) ਨਾਟਕੀਅਤਾ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

6. ਵਾਰਤਕ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੱਦ

(ਅ) ਪੱਦ

(ੲ) ਪਰੋਜ਼

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

8. ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5

9. ਭਾਸ਼ਾ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇੱਕ (ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ (ਸ) ਚਾਰ

10. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ (ਅ) ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ

(ੲ) ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

12. ਪਰਿਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮੁਲਾਂਕਣ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(ੲ) ਮੌਖਿਕ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

13. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਪਛਾਣਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ਅ) ਪੁਨਰ ਸਿਮਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(ੲ) ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. 'ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ' ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਹੀ

(ਅ) ਗਲਤ

(ੲ) ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. "ਮਹਿੰਦਰ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ।" ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ 'ਇੱਥੇ' ਸ਼ਬਦ
ਕੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

(ਅ) ਪੜਨਾਂਵ

(ੲ) ਨਾਂਵ

(ਸ) ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

16. 'ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ' ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਹੀ

(ਅ) ਗਲਤ

(ੲ) ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਠਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। 3

18. "ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ" ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ

(ੲ) ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

20. ਜੇ. ਐਫ. ਹਰਬਰਟ ਨੇ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ
ਵਿਕਸਿਤ : 1

(ੳ) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ੲ) ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ : 1

(ੳ) ਮੌਰੀਸਨ

(ਅ) ਹਰਬਰਟ

(ੲ) ਬਲੂਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ